

(НИН, 29.01.2009)

Игор Панарин, руски академик и декан Дипломатске академије у Москви, текстом у “Волстрит џорналу” и интервјуом на телевизији Си-Ен-Ен у новогодишњој ноћи, изазвао је буру реакција у целом свету. Његов текст у коме предвиђа скори распад Сједињених Америчких Држава преведен је готово на све језике, прочитали су га милиони људи, а само у Кини је објављен у 60 новина и часописа.

Бивши аналитичар КГБ-а, кога зову на све стране да објасни своје ставове, управо је позван на заседање економског форума у Давосу, а “Волстрит џорнал” је за фебруар наручио нови текст у коме ће објавити његове предлоге за излазак из светске економске кризе. НИН је још почетком децембра прошле године објавио интервју са Панарином у руској “Известији”, од којег је и почело велико интересовање за руског академика.

Са доктором Панарином разговарали смо на дан инаугурације Барака Обаме. Очекивања од новог америчког председника су, зато, неизбежна тема:

- Барак Обама има невиђени рејтинг у Америци – 84 посто. То је заиста веома много, али ће бити кратког даха. Већ у априлу ће почети колапс америчког финансијског система и већини Американаца ће постати јасно да Обама не може да уради апсолутно ништа. Он је пи-ар председник, средство да се пажња Американаца одвуче од кризе.

Шта значи пи-ар председник данас кад је пи-ар постао обавезан део сваке председничке кампање?

Обама је исто што и Горбачов

Пише: Игор Панарин
петак, 30 јануар 2009 18:19

- Ову акцију су планирали и наручили најутицајнији људи у Америци. Ја сам летос био у Вашингтону и видео да се испред Белог дома продају мајице и капе, али само са Обамом. Свуда се говорило само о њему, Мекејна уопште није било. Схватио сам да су избори били већ одлучени и заинтересовао сам се зашто баш Обама. Убрзо сам схватио. Нови амерички председник лепо говори и веома подсећа на Горбачова. Уосталом, и улога му је слична, да „омекша” распад САД онолико колико је то могуће, а ако не успеју покушаји спасавања америчког финансијског система, да се све свали на њега. Није професионалац, није компетентан, и слично. Ситуација ће се одвијати као у СССР-у само што је нама за распад било потребно шест година а у САД ће то бити урађено у интервалу од годину и по. Дошло је до убрзања, информационе технологије су достигле велике висине, а високи рејтинг гарантује и брзи пад.

Ипак, цео свет у њега полаже велике наде, а популарност у свету му је готово равна популарности у САД.

- Да, добра пи-ар акција. Један од циљева је био и снижавање нивоа антиамериканизма у свету и одвлачење пажње од економских проблема. И на мене је у почетку оставио веома позитиван утисак, лепо је говорио, врло разумно. Пратио сам даље, све исто, никаквих нових предлога. Све више ме је подсећао на Горбачова. И кад је Горбачов дошао на власт, изгледало је то многима, укључујући и мене, добро, али после пола године је постало јасно да су речи биле лепе, али усмерене на распад земље.

Све се сваљује на Горбачова, мада је тешко поверовати да је он сам растурио СССР; многи су му, укључујући и Јељцина, у томе помогли. Ни Обама неће моћи сам; ко ће њему помоћи да растури САД?

- Њему не треба помоћ. Ствар је у томе што СССР није имао објективне услове за распад, а у САД они постоје. Горбачов их је сам створио, за шест година је повећао спољашњи дуг пет пута. А Обама долази кад је амерички дуг већ 11,5 трилиона долара. И не зна шта с тим да ради. Њему ће помоћи његов неспособни тим. Сарадници које је изабрао ништа не могу да ураде. То је Клинтонов губитнички тим. Познато је да је Клинтон после распада СССР-а требало да предложи свету и Сједињеним Државама нову идеолошку конструкцију света, и није успео, завршио је свој мандат ратом у Југославији. Ни Хилари, која је упропастила здравствени систем Америке, неће моћи да изађе на крај са дужношћу државног секретара.

Можда ће Обама учинити оно што Клинтон није умео?

- Тешко. Он за то нема ни знање ни образовање, ни руководеће искуство, ни у спољној ни у унутрашњој политици, ни сараднике. Такав човек није у стању да руководи Америком у кризи. Симболично је што се труди да иде путем Линколна кога су убили! Ваљда зато стално налазе неке људе који хоће да убију Обаму, готово сваке недеље некога хапсе... То је такође деловање на јавно мњење.

Обама је замрзао неке Бушове одлуке, најављује промене. Мислите ли да ће се нешто променити у односима између Руске Федерације и САД?

- То је врло тешко рећи, зато што није јасан однос снага у Обаином окружењу. Госпођа Клинтон мрзи Обаму; у предизборној кампањи су толико вређали једно друго да је чудно да још могу и да се рукују. Сви остали сарадници потпуно су непредвидиви. Мислим да је Русија добро искористила ту ситуацију и покренула низ иницијатива, међу којима су и предлози у вези са противракетном одбраном. Сад чекамо одговор.

Обама преиспитује и ту одлуку. Очекујете ли да, с обзиром на кризу, и декларисану спремност да чује и руски став, нови председник ипак одустане од ПРО у Европи?

- То су наше жеље, али је тешко рећи шта ће стварно бити. Кад је Буш постао председник, он је имао доброг помоћника за Русију, Томаса Грена, који му је направио анализу руско-америчких односа с којом смо могли да се сложимо или не, али она је постојала. Сада тога нема и тешко ми је да замислим какви ће бити односи две земље. Сумњам да је са америчке стране могућа било каква усаглашена спољна политика. Његови сарадници нису у стању да му предложи никаква решења. То је ужасно зато што земља има атомско оружје и највећу армију на свету. Очигледно је да после краха Волстрита и пораста незапослености, после краха аутомобилске индустрије, они не могу адекватно да оцене ситуацију у којој су се нашли.

И још их ви плашите својим песимистичким прогнозама...

- Уплашили су се они још 1998, кад сам наступао у Аустрији на међународној конференцији „Информациони рат”. Сви су били у шоку, али прошло је 10 година, а они су и даље у шоку; просто нису у стању да прихвате ту информацију. Можда су моји ставови сувише радикални, али ја не видим друге. Нек неко каже да ће до те и те године САД бити најјача земља на свету. Али то не каже нико. Нико се не усуђује да ступи у полемику са мном. А оних који сматрају да сам у праву, има, и они ми пишу. То су пре свега Американци који виде да Америка иде ка распаду.

Као разлог за распад наводите економску кризу. Али она није погодила само Америку...

- Економска криза је само врхунац проблема и тренутак одакле ће се све обрушити. Али као и пре 10 година, и данас постоје три фактора за распад САД. Први је психолошки јер Американци живе у стресу, стално су у дугу, стално од некога зависе. Америку је до сада повезивао страх, а не никакав патриотизам. Ситуација се са кризом погоршала, надзиратељи више нису онако јаки и не могу да држе у стању страха огроман број људи. Други узрок је раст антиамериканизма, који је увек постојао, али је после осам година председника Буша драстично порастао и то мора да утиче на психичко стање Американаца. Али основни разлог је, наравно, економски. Систем који је трајао око 200 година, више не може да опстане. Америка је требало да се распадне још двадесетих година, али је, захваљујући Другом светском рату, опстала. И у читавом послератном периоду тај систем је био спонзорисан малим ратовима.

Што значи да и сада неко може да потражи спас у трећем светском рату?

- Мислим да то више није могуће, иако су била предузета већ два покушаја. Индопакистански конфликт је био провокација с циљем да се изазове атомски рат између Индије и Пакистана, као што су и ови догађаји на Блиском истоку очигледно провокациони, с циљем да увуку Египат, Иран, Сирију и друге земље. Али други геополитички играчи схватају сву опасност те игре. Био је и покушај рата против Ирана али није успео јер су војници и обавештајне службе САД били против. Рат никоме није потребан, осим оних сила које покушавају да спасу власт долара.

Да ли је могуће спасити долар?

Обама је исто што и Горбачов

Пише: Игор Панарин
петак, 30 јануар 2009 18:19

- Америка сада има проблем да одлучи како даље. Њихов први покушај ће бити да преваре цео свет. То треба да уради Обама и ја мислим да ће 1. јула 2009. покушати да укину долар и да уведу амер. Онда ће Американцима валуту мењати у односу један према један, а целом свету један према хиљаду. То је покушај да се спаси Америка а да цео свет остане у минусу. Друга варијанта је терористички акт на територији САД, при чему ће се, на пример, код терористе наћи сто долара, па ће зато забранити употребу тих новчаница док, рецимо, ФБИ не нађе извор финансирања. Америка неће имати штете јер тих новчаница готово да и нема у САД. Тамо се плаћа картицама и користи само ситан новац. Оне се штампају за иностранство. Тако ће бити кажњен цео свет. Они сад размишљају који од тих начина да искористе, каква ће бити реакција света на превару...

Ако економска криза води распаду, шта ће бити са Русијом? Хоће ли се и она распасти? И овде се осећа криза.

- Не, Русија се неће распасти. За то нема услова. Ипак, она ће бити у тешкој ситуацији све до распада САД, односно док оне уђу у фазу колапса, а то ће бити већ у априлу. Да, криза не само да се осећа, ситуација је све гора и Русија је сад главна жртва. То има везе с тим што и у Русији постоје снаге које се оријентишу, нажалост, на америчке стандарде. Наша криза је повезана с тим што те снаге покушавају да спасу САД од распада.

Како?

- Путем учвршћивања долара. Ја већ пола године говорим да морамо све уговоре да потписујемо у рубљама. Нажалост, однос снага је такав да то не може да се оствари. Код нас постоји јак проамерички талас који нас може довести до краха. Наши финансијски аналитичари који се оријентишу на америчке глобалисте, воде земљу у пропаст. Наши економски стручњаци воде државу, свесно или несвесно по шеми 1998. Да би смањила последице економског колапса Америке, Русија мора да развија рубљу као националну валуту. Да формира праву нафтну берзу која продаје нафту за рубље. Мора да прекине конопце који је везују за тај Титаник (САД).

Занимљиво је да се цео свет, укључујући и Русију, бори против кризе истим средствима као Америка. И да нико, очигледно, није измислио лек за кризу.

- Није тачно да није измислио. Ја јесам. Недавно сам био у Кини. Тамо очекују распад САД али га се и боје јер је у Америци њихов новац, и јер тамо продају своју робу. Они су веома заинтересовани за превазилажење кризе. Ја сам им предложио да разрадимо заједничке мере. Они се слажу да без Русије Кина не може да се ефикасно развија у 21. веку и само са Русијом може да обезбеди даљу стабилност. Американци са Кином послују као што су својевремено са Индијанцима – за боцу „ватрене воде”, или за огрлицу од стаклених перли, куповали су острва, земљу, све што су хтели. Данас од Кинеза за безвредне папире, новчанице које немају никакво покриће, фактички бесплатно, добијају све што желе. Томе мора доћи крај. Мој модел је врло прост – пренос финансијског центра из САД у Кину и РФ на четири места – у Хонгконг, Шангај, Владивосток и Москву, и неке измене на геополитичкој карти света. Држава број један у 21. веку биће Кина.

А где ће бити Русија?

- Русија ће бити одмах до ње. Биће то симбиоза интелекта и фабрике. До сада је то била симбиоза фабрике (Кина) и профита (Америка). Логика САД је била: ви радите, а ми вам дајемо посао. Али, то је противуречило унутрашњем бићу Кинеза, тридесетогодишњи циклус таквих односа је завршен, и Кина сад мора да размишља шта даље. Они су веома заинтересовани да са Русијом формирају експертни механизам за израду новог модела света. Могу им се прикључити и Индија, Француска, Немачка, Бразил... Експертска организација треба у ово пола године, колико је остало до распада Америке, да започне дискусију како да се тај распад не догоди по југословенском сценарију, него мирно, по сценарију Чехословачке.

(Разговарала: Љубинка Милинчић)